

Konwencja ws. zapobiegania zatruciom rtęcią

21 listopada 2013

Po ponad 50 latach od czasu, gdy w Minamacie w Japonii doszło do masowego zatrucia owocami morza skażonymi rtęcią z wysoce toksycznych ścieków, 92 państwa podpisały traktat Narodów Zjednoczonych opracowany w celu zapobiegania podobnym tragediom w przyszłości.

Konwencja Minamata w Sprawie Rtęci, ogólnoświatowy dokument prawny, została przyjęta w Minamacie w Japonii podczas konferencji, która odbyła się w dniach od 7 do 11 października 2013 r.

Nazwa traktatu pochodzi od Minamaty, miasta, którego mieszkańcy w latach 1950. ulegli zatruciu rtęcią. W internetowej wersji czasopisma „Environmental Health Perspectives” („Perspektywy Zdrowia Środowiska”), Rebecca Kessler, dziennikarka naukowa zajmująca się problemami środowiska, przypominała historię ofiar „choroby z Minamaty”: „W lipcu 1956 r. w rybackiej wsi w pobliżu miasta Minamata nad japońskim morzem Shiranui, przyszła na świat dziewczynka Shinobu Sakamoto. Wkrótce potem jej rodzice zauważyli, że z dzieckiem dzieje się coś złego. W wieku 3 miesięcy, kiedy zdrowe niemowlę może unieść głowę, Sakamoto nie była w stanie tego zrobić. Rosła wolno i bardzo późno zaczęła raczkować. W wieku 3 lat mocno się śliniła i jeszcze nie umiała chodzić. Jej rodzice udali się po pomoc do miejscowego szpitala, gdzie dziewczynka spędziła cztery lata na terapii, w czasie której uczyła się chodzić, używać rąk i wykonywać inne podstawowe czynności. Początkowo kilku lekarzy zgodnie orzekło, że jest to porażenie mózgowe. Jednak symptomy wskazywały, że stan Sakamoto wynika z czegoś innego. Kilka lat przed jej narodzinami, w zatoce Minamata zaczęły pojawiać się martwe ryby i inne zwierzęta morskie. Ptaki morskie traciły zdolność

do lotu. Padały koty, wiele z nich miało drgawki, które miejscowi nazywali „tańczącą chorobą”. Wtedy, dwa miesiące przed narodzinami Sakamoto, po raz pierwszy mieszkańcy terenów rybackich zauważyli, że pojawiła się nieznana choroba neurologiczna. U starszej siostry Sakamoto, Mayumi i kilku osób z sąsiedztwa rodziny zdiagnozowano zagadkowe dolegliwości, które łączono ze skażonymi owocami morza. W 1957 r. naukowcy nazwali te dolegliwości chorobą z Minamaty.”

Dzisiaj ta dziewczynka, Shinobu Sakamoto, jest przewodniczącą grupy Minamata Disease Victims Group (Grupa Ofiar Choroby z Minamaty). Członkowie Grupy, oprócz udziału w konferencjach dyplomatycznych organizowanych na rzecz Konwencji Minamata, międzynarodowych organizacjach pozarządowych, spotykają się i wymieniają się informacjami. 8 października 2013 r. sieć International POPs Elimination Network (IPEN – Międzynarodowa Sieć na Rzecz Eliminacji Trwałych Zanieczyszczeń) wraz z organizacją Citizens Against Chemicals Pollution (CACP – Obywatele Przeciwko Zanieczyszczeniom Chemicznym) razem z Shinobu była współgospodarzem sympozjum, na którym przedstawiono Deklarację Minamata o Metalach Toksycznych.

Joe DiGangi, nestor nauki IPEN i doradca techniczny, powiedział: „Traktat w sprawie rtęci ma szczególny związek z Minamatą, ponieważ apeluje do rządów państw na całym świecie, aby wyciągnęły wnioski z tragedii w Minamacie i potraktowały ją jako lekcję, jak zapobiegać zatruciom rtęcią w przyszłości. Niestety, ta tragedia do której już doszło, ciągle trwa. Z nazwy Minamata wynika szczególna odpowiedzialność, ale też i okazja do podjęcia działań, aby Minamata nie tylko kojarzyła się z tragedią, ale by też posłużyła jako model uchwały w sprawie najbardziej tragicznego na świecie masowego zatrucia rtęcią.”

Autor: Keiko Tanaka

Tłumaczenie: Ewa Raczkowska-Błach

Źródło: [Global Voices](#)